

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **K. M.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.7.2014, č. j. OAM-277/ZA-ZA04-ZA04-2014, ve věci mezinárodní ochrany, **t a k t o :**

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d ň ě n í :

Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

Toto rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou, v níž uvedl, že v roce 2011 byl nucen uprchnout z vlasti z důvodu, že ho pronásledovali členové organizované zločinecké skupiny, kteří jsou v domnění, že žalobce jim dluží 5000 USD. Několikrát ho zbili, vydírají a požadují, aby na ně převedl svůj byt. Žalobce ze strachu o život odjel na začátku roku 2011 do Polska a poté do České republiky (dále také jen ČR), kde od té doby pracuje. Na Ukrajině se nemůže dovolávat svého práva proti uvedené zločinecké skupině, neboť její členové mají vazby na orgány činné v trestním řízení a ovlivňují jejich postupy a rozhodování. Navíc žalobci vyhrožují bezprostřední újmou na životě, zdraví a majetku. Dále uvedl, že v jeho vlasti je vyhlášena mobilizace kvůli ozbrojenému konfliktu se separatisty ve východní části země. Žalobce se dozvěděl, že byl povolán k výkonu vojenské služby v souvislosti s uvedeným konfliktem. Zastává však pacifistické názory a odmítá brát zbraň do rukou. Z tohoto důvodu mu hrozí pronásledování, jakož i vážné ohrožení života nebo

lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný výše uvedené skutečnosti nesprávně posoudil, a to vzhledem k ustanovení § 12 písm. a), b), § 14 a § 14a zákona o azylu. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V doplnění žaloby uvedl, že je pravdou, že se politická situace na Ukrajině v únoru 2014 zásadně změnila, avšak samotná změna politické reprezentace nezaručuje zásadní změnu v úrovni korupce a organizovaného zločinu. Na Ukrajině se obyvatelstvo dělí na dvě sociální skupiny podle přístupu k právní ochraně. První má přístup k právní ochraně z důvodu nadstandardních vazeb na představitele justice, druhou tvoří bezprávní lidé ze středních a nižších sociálních vrstev, kteří jsou o tuto ochranu de facto připraveni. Žalobce se na Ukrajině vystavuje riziku skutečného nebezpečí značné újmy z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině bezprávných lidí a dále to, že etické a politické názory žalobce, který nemá naději na právní ochranu před organizovaným zločinem kvůli odmítnutí si tuto ochranu zajistit pomocí korupčního jednání, jsou dalším důvodem přispívajícím k ohrožení jeho zdraví a života. Má za to, že uvedené závěry lze subsumovat pod ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a jsou též důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1,2 písm. b) téhož zákona. Žalobce dále s odkazem na informace o situaci v zemi původu (uvádí internetové odkazy a dokládá kopiemi zpráv) namítá, že jeho život by byl ohrožen v ozbrojeném konfliktu, který ve skutečnosti není omezen pouze na jednu nebo dvě oblasti země, jak tvrdí žalovaný. Podle zpráv z tisku a zpráv různých mezinárodních organizací probíhají ozbrojené konflikty po celém území Ukrajiny, na východě země lze mluvit o regulérní válce a hrozí eskalace konfliktu. Dále uvedl, že tohoto konfliktu se na straně ukrajinské vlády účastní jak dobrovolnické jednotky, tak i jednotky ukrajinské armády, jež je tvořena odvedenci a odvody do armády nejsou vždy dobrovolné. Domnívá se, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1,2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce je přesvědčen, že v případě návratu na Ukrajinu bude pronásledován státní mocí pro své pacifistické přesvědčení, neboť se na území Ukrajiny již čtyři měsíce vede velmi obtížný ozbrojený konflikt, který lze de facto označit jako válku. Závěrem doplnil, že důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, nejsou ekonomické ani nepramení ze stavu všeobecné nouze v jeho vlasti, nevěděl, že o mezinárodní ochranu by měl požádat ihned. Setrval na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby, odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. K potížím se soukromými osobami uvedl, že nezjistil a žalobce ani netvrdil, že by tyto měly původ v jeho rase, pohlaví, náboženství, národnosti, souvisely s příslušností k určité sociální skupině nebo se zastáváním určitých politických názorů. Žalobce ani neprokázal, že by mu bylo odmítnuto poskytnutí ochrany před takovým jednáním, neboť se vyhledat pomoc vůbec nepokusil. Žalovaný uvedl, že podle judikatury NSS musí trvat na tom, že jde-li o původce vážné újmy z okruhu soukromých osob, musí se postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu. Z důvodu absence snahy žalobce řešit potíže již ve vlasti nebylo objektivně prokázáno jeho tvrzení o vydírání členy organizované skupiny mající vazby na orgány činné v trestním řízení.

Obavy žalobce z mobilizace neshledal opodstatněné z hlediska zákona o azylu, uvedl, že branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností. Žalovaný pak na základě relevantních podkladů zjistil, že mobilizování budou pouze dobrovolníci, kteří absolvovali vojenskou službu. Obavy žalobce, který ani základní vojenskou službu nevykonal, jsou neopodstatněné. Žalobce pochází ze Lvovské oblasti, kde je podle informace MZV situace klidná. V dalším vyjádření k doplnění žaloby žalovaný setrval na správnosti svého rozhodnutí a svém vyjádření k žalobě. K posouzení bezpečnostní situace si obstaral aktuální podklady a je přesvědčen, že z nich ani z žalobcem předložených informací nevyplývá, že situace na Ukrajině se podobá regulérní válce. Žalovaný nijak nepopírá složitost situace na Ukrajině, ale nejedná se o ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, navíc poslední místo bydliště žalobce se nachází mimo oblast nepokojů. Za nedůvodnou považuje v žalobě nově vznesenou námitku o pronásledování žalobce z důvodu jeho pacifického přesvědčení. Podle žalovaného se jedná o účelové zveličení z důvodu žalobcových obav z mobilizace, které v průběhu správního řízení nikdy nedával do souvislosti se svým přesvědčením. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Projednal žalobu bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobce i žalovaného.

V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.

V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 20.6.2014 a při pohovoru provedeném téhož dne žalobce uvedl, že má ukrajinskou národnost i státní příslušnost, je křesťanského vyznání, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany, hnutí nebo organizace. Je svobodný. V roce 2013 proti němu bylo v ČR vedeno trestní stíhání za znásilnění, dostal trest vyhoštění z území ČR na 5 let. Vojenskou službu nikdy nevykonal ze zdravotních důvodů. Vlast opustil v roce 2011, protože mu začali vyhrožovat „mafíáni“, že mu vezmou byt. Uvedl, že jeden z mafiánů mu naboural auto a chtěl po žalobci, aby mu jeho auto, které bylo také poškozené, opravil. Nakonec žalobci navrhl, že mu nechá své nabourané auto a něco mu doplatí a žalobce mu dá svůj byt. Žalobce dále uvedl, že si v bance půjčil 8 tisíc USD a zástavou poskytl svůj byt. Musel splácet půjčku, tlačili na něho mafiáni, a proto odjel pryč. Vyřídil si polské pracovní vízum a odjel do Polska. Byl tam asi dva měsíce. Vydělával málo, nestačilo to na splácení dluhů, proto přijal nabídku kamaráda, že může přijet do ČR, kde vydělá více. Do ČR přijel v létě 2011. K důvodům žádosti uvedl, že mu volala sestra, že ho na Ukrajině stále hledají, bojí se o svůj život a majetek. Přišlo mu pozvání do armády v souvislosti s vyhlášenou mobilizací. ČR je jeho cílovým státem, chtěl by zde získat nějaký pobyt, aby mohl pracovat, chce splatit půjčku a vést normální život. V letech 2012, 2013 a 2014 mu byl vždy k jeho žádosti ukrajinskou ambasádou vydán náhradní cestovní doklad. V případě návratu se obává o život, stále po něm chtějí jeho byt, vyhrožují mu, a pokud by to šel někam nahlásit, vyhrožovali mu zabitím. Svůj zdravotní stav označil za dobrý. V rámci pohovoru žalobce upřesnil a popsal dopravní nehodu (došlo k ní koncem roku 2010), po které měl uváděné potíže s tzv. mafiány. Do auta žalobce narazilo vozidlo Toyota Land cruiser, byli v něm tři lidé. V servisu byla škoda na autě

žalobce odhadnuta na 3 000 USD a na vozidle toyoty na 5 000 USD. Nějakým způsobem se dohodli na opravách vozů a platbách, ale majitel toyoty se pak zachoval jinak. Přijel za žalobcem spolu s místním mafiánem a chtěli po žalobci, aby podepsal papíry, že on naboural auto toyota. Žalobce odmítl a bylo mu řečeno, že další peníze již nedostane. Druhý den po něm opět chtěli, aby uvedené dokumenty podepsal, když to odmítl, začali ho bít. Měl otřes mozku a musel jít do nemocnice. Tam za ním přišel majitel toyoty společně s místním mafiánem a opět ho nutili ho k podpisu dokumentů. Po propuštění z nemocnice začal řešit opravu svého auta, které měl ve skutečnosti půjčené od kamaráda. Zjistil, že majitelem nabourané toyoty je velký byznysmen, mafián, který má obchody a hospody. Opakovaně po žalobci chtěli, aby podepsal uvedené dokumenty, začali ho bít. Žalobce se bál a slíbil, že opravu nabourané toyoty zaplatí. Protože neměl peníze, vzal si v bance půjčku 8 000 USD a zastavil svůj byt. Domlouval se s majitelem toyoty na opravě. Nakonec žalobci řekl (byl s ním i místní mafián a další muž), že nebude jezdit nabouraným autem, ať si ho žalobce vezme a přepíše za to na něho svůj byt. Když to odmítl, odvezli ho pryč a zbili. Bál se, a proto s jejich návrhem souhlasil. Změnil si telefonní číslo, nechodil ven, jen večer, přespával u kamarádů. Opravil své auto, vyřídil si polské vízum a začátkem roku 2011 odjel z Ukrajiny. Se žádostí o pomoc se nikam neobracel, nemělo to dle jeho názoru smysl, majitel toyoty má peníze a známosti. K dotazu žalovaného uvedl, že půjčku splácí, zbývá mu ještě 2 000 USD. V jeho bytě bydlí sestra. K úpravě svého pobytu na území ČR uvedl, že když v roce 2011 přicestoval do ČR, měl doklady a polské vízum s platností do léta 2011. Potom mu ukradli doklady, v ČR pobýval nelegálně. V roce 2012 byl zadržen policií a dostal výjezdní vízum. Na ukrajinské ambasádě mu byl vydán tzv. bílý pas. Z ČR nevycestoval, prostřednictvím právníka podal žádost o pobyt a odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění. Koncem roku 2012 byl policií obviněn ze znásilnění. Vyšetřování probíhalo na svobodě, na policii dostával víza k pobytu. V únoru 2014 byl odsouzen k trestu vyhoštění na dobu pěti let, kvůli znásilnění odsouzen nebyl. Obdržel výjezdní vízum, ale území ČR neopustil. Po dvou měsících byl zadržen policií, dostal výjezdní vízum na jeden měsíc a po skončení jeho platnosti přijel požádat o udělení mezinárodní ochrany. Dále uvedl, že se nemůže vrátit domů, bojí se o svůj život, chtějí mu vzít byt. Navíc na Ukrajině byla vyhlášena mobilizace, je tam válka a on dostal rozkaz k nástupu do armády. Upřesnil, že předvolání chtěli předat jeho sestře, která převzetí odmítla podepsat. Uvedl rovněž, že vojenskou službu ze zdravotních důvodů nevykonával, podle něho se mobilizace týká celé Ukrajiny, ale neví jak to přesně je.

Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Při posouzení žádosti žalobce žalovaný konkrétně vycházel z Informací MZV ČR č.j. 110044/2013 LPTP ze dne 2.10.2013 a č.j. 98524/2014-LPTP ze dne 16.4.2014, Výroční zprávy organizace Freedom House z ledna 2014, Zprávy Evropské komise ze dne 27.3.2014 o pokroku v zemi, Informace ZÚ Kyjev č.j. 221/2014-KIEV ze dne 10.3.2014, Zprávy CRS pro Kongres USA, Steven Woehrel ze dne 24.3.2014, Poslední informace Zvláštní pozorovací mise na Ukrajině, OBSE ze dne 22.4.2014, informací z Cizineckého informačního systému (CIS) a z informací Infobanky ČTK – „Země světa, Ukrajina“- aktuální znění. Žalobce využil možnosti se s uvedenými podklady pro rozhodnutí seznámit, uvedl, že situaci na Ukrajině trochu zná, v bojích nevidí žádný smysl, bojí se vzít do ruky zbraň, zabíjet a jít bojovat.

Žalobce v rámci doplnění žaloby odkázal na zprávy včetně webových odkazů, které i doložil (statistické údaje, indexy ohledně korupce na Ukrajině v justici a policejních složkách; obětí atentátu se v dubnu 2014 stal starosta města Charkova; dne 26.7.2014 byl zastřelen starosta města Kremenčuk v centru Ukrajiny; tragické nepokoje v dubnu a květnu 2014 v Charkově a Oděse, které si vyžádaly lidské životy; zpráva OSN z 26.7.2014 o počtu obětí a zraněných osob v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině).

Soud po zhodnocení provedených důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že žaloba n e n í d ů v o d n á.

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě výpovědí žalobce učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě výše uvedených informací o zemi původu. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné relevantní skutečnosti, které by odůvodňovaly závěr, že by byl v zemi svého původu pronásledován ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Z vyjádření žalobce je zřejmé, že nikdy nebyl členem žádné politické strany ani jiné organizace, neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné dospět k závěru, že by měl nějaké potíže spojené s uplatňováním svých politických práv a svobod. Žalobce rovněž neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr o existenci jeho odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu,

tedy z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případě jeho návratu do vlasti. V této souvislosti soud zdůrazňuje, že výčet důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Za důvod odjezdu z vlasti žalobce uvedl vyhrožování ze strany majitele vozu toyota z důvodu výše popsané autonehody. V daném případě se jednalo o vyhrožování ze strany soukromé osoby, které nemělo žádnou souvislost s důvody uvedeným v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, ale spočívalo v nezákonném jednání uvedené soukromé osoby obohatit se na úkor žalobce. Uvedené jednání nelze považovat za pronásledování dle zákona o azylu dle výše uvedené definice pronásledování. Původcem pronásledování sice může být za splnění určitých podmínek (...*pokud stát není schopen nebo ochoten odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním*) i soukromá osoba. Takový závěr však nelze učinit v případě žalobce. Z jeho výpovědi je zřejmé, že proti vyhrožování a dalšímu jednání ze strany majitele vozu toyota se žalobce ani nepokusil vyhledat ochranu v zemi původu ohlášením na policii, podáním trestního oznámení či oznámením jiným příslušným státním orgánům. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) se opakovaně zabýval otázkou pronásledování ze strany soukromých osob a jeho závěry lze přiměřeně vztáhnout i na posouzení případu žalobce. V rozsudku NSS č.j. 4 Azs 185/2004 ze dne 13.9.2004 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), se uvádí: *„Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.“* NSS v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č.j. 5 Azs 7/2004-37 dále uvádí: *„Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“* Korupce, jako nebezpečný společenský jev, se nevyhýbá ani vyspělým demokratickým společnostem. Za situace, kdy se žalobce ani nepokusil o vnitrostátní ochranu, nemůže účinně namítat, že (by) mu ochrana byla odmítnuta. Soud tak neshledal ani namítanou příslušnost žalobce k sociální skupině bezprávných lidí. Dále soud konstatuje, že ani ekonomické potíže žalobce v zemi původu (nutnost splácet půjčku) a snaha vydělat si v zahraničí peníze, jakož i touha po lepším a klidnějším životě, nejsou slučitelné s důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce dále vyjádřil obavu ze současné bezpečnostní situace na Ukrajině a tím spojenou obavu z nástupu do ukrajinské armády. Žalovaný se těmito otázkami podrobně zabýval v odůvodnění napadeného rozhodnutí na straně 5, a pokud jde o doplňkovou ochranu, na straně 8 až 9. Soud v tomto směru souhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany, je legitimní nejen podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (Ženevská úmluva), ale i podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Problematikou služby v armádě, resp. jejího odmítání se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“), lze tak odkázat na jeho rozsudek č.j. 5 Azs 4/2004, ze dne 29.3.2004, v němž se uvádí: *„Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“* Žalobce v tomto směru žádné politické ani náboženské přesvědčení reálně neprojevil

ani netvrdil (na vojnu nenastoupil ze zdravotních důvodů). O svém pacifistickém zaměření poprvé hovoří až v žalobě a lze uzavřít, že se jedná o tvrzení účelové. Podle staršího judikátu - rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29.7.1994, č.j. 6 A 502/94-39 platí, že: „*Povolávání vlastních občanů k výkonu vojenské služby, byť i způsoby nevybíravými, popřípadě i vnitřní zákonodárství státu porušujícími, samo o sobě, bez přistoupení dalších skutečností, není ještě pronásledováním z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících.*“ (dle dříve platné právní úpravy). Pokud jde o hodnocení současné bezpečnostní situace na Ukrajině, soud se ztotožňuje s učiněným závěrem žalovaného, že v zemi původu žalobce neprobíhá mezinárodní ani vnitřní ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za pronásledování či za vážnou újmu podle § 14a zákona o azylu. Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze na jihu a jihovýchodě země v Doněcké a Luhanské oblasti. Lvovská oblast (kde žalobce před odjezdem žil) je od problematických oblastí velmi vzdálená a není střety ukrajinských vojsk se separatisty zasažena. Lze shrnout, že uvedená situace je reakcí na obecné podmínky, které tíživě dopadají na veškeré ukrajinské obyvatelstvo a nelze v nich shledat důvody relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Žalobce by tak v případě návratu nebyl ohrožen nepříznivými politicko-ekonomickými dopady současného vývoje událostí více než většina obyvatel regionu, odkud odešel. Nelze rovněž přehlédnout, že žalobce na území ČR pobýval od roku 2011 a o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu bylo v rámci uloženého trestu vyhoštění vystaveno tzv. poslední vízum. Soud hodnotí žalobcovu žádost o udělení mezinárodní jako účelovou, jejímž cílem je legalizace pobytu. V tomto směru soud přiměřeně odkazuje na rozsudek NSS č.j. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005, který m.j. uvádí: „*Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona. Právní úpravu o pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měl žadatel možnost využít a které dříve i úspěšně využíval.*“ K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky NSS č.j. 2 Azs 423/2004 ze dne 20.10.2005 a č.j. 2 Azs 137/2005 ze dne 9.2.2006, v nichž se uvádí, že „...o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“ V rozsudku NSS č.j. 3 Azs 119/2004 ze dne 13.1.2005 je uvedeno, že: „*Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.*“ S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud ztotožňuje.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. K humanitárnímu azylu se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak odkázat na jeho rozhodnutí č.j. 2 Azs 36/2005-48 ze dne 20.12.2005, v němž uvedl, že *„Správní orgán uděluje humanitární azyl v mezích svého správního uvážení; na udělení této formy azylu nemá žadatel subjektivní právo. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu není sice vyloučeno ze soudního přezkoumání, ale soud se rozhodnutím může zabývat jen v omezeném rozsahu, totiž z hlediska posouzení, zda v řízení nedošlo k vadám, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), tedy z hlediska dodržení práva na spravedlivý proces“*. V rozsudku NSS ze dne 16.11.2005, č.j. 4 Azs 34/2005-60 je uvedeno, že *„Institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel ve vlastní zemi terčem pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě rodinným příslušníkem takové osoby nebo existují jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“* Soud má za to, že žalovaný při posouzení důvodů dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Doplňková ochrana je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se

rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle §14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu či ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vycházel i z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobcem tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany a uvedl, že nezjistil žádnou skutečnost, ze které by vyplývalo, že by žalobce byl vystaven skutečně hrožícímu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b). Dále konstatoval, v době rozhodování o žádosti žalobce na Ukrajině neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR.

Krajský soud na základě zpráv opatřených žalovaným, skutečností známých mu z úřední činnosti v jiných věcech žadatelů o mezinárodní ochranu z Ukrajiny a na podkladě posledních rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, konstatuje, že nelze přisvědčit tvrzení žalobce o existenci ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu v zemi jeho původu. Zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, tedy na jihovýchodě země, situace na západě a středu země je klidná. Zprávy, na které žalobce odkazuje jsou odrazem celkové složitější společensko-politické a obecně zhoršené bezpečnostní situace v zemi původu žalobce, nelze však ještě hovořit o celostátním ozbrojeném konfliktu ve smyslu zákona o azylu. Ze správního spisu a výpovědí žalobce je zřejmé, že žil ve městě Drogobič ve Lvovské oblasti. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na usnesení NSS č.j. 3 Azs 259/2014-26 ze dne 25.3.2015, či usnesení č.j. 6 Azs 113/2015-30 ze dne 4.8.2015, ve kterém NSS zopakoval svůj názor dříve vyslovený v usnesení č.j. 7 Azs 265/2014-17, tedy že *„bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze dříve, ani v současné době klasifikovat jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“* Dále NSS uvedl s odkazem na

svůj dřívější rozsudek č.j. 5 Azs 28/2008-68, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ Jak je výše uvedeno, žalobce před opuštěním své vlasti bydlel ve Lvovské oblasti, která se nachází v západní části země, která nebyla vojenskými událostmi nijak významněji zasažena (dle zprávy MZV ČR ze dne 16.4.2014, č.j. 98524/2014-LP, je situace z bezpečnostního hlediska klidná na západě a ve středu země včetně hlavního města Kyjev). Z uvedeného je zřejmé, že i rozhodovací činnost Nejvyššího správního soudu při hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině aktuálně nedoznala žádných změn. Žalobce žádné individualizované nebezpečí plynoucí pro něho z ozbrojeného konfliktu probíhajícího na Ukrajině netvrdil (s výjimkou povolání k výkonu vojenské služby – k uvedenému viz výše), nelze proto shledat splnění podmínky pro udělení doplňkové ochrany, stanovené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť žalobce netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému rodinnému příslušníkovi žalobce byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení. Se závěry žalovaného a podrobným odůvodněním i této části rozhodnutí se soud plně ztotožňuje.

Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 6. listopadu 2015

JUDr. Ivona Šubrtová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Vrabcová